

Stanovisko z vlastní iniciativy Výboru regionů integrační politiky – klíčová úloha místních a regionálních samospráv

(2009/C 120/03)

VÝBOR REGIONŮ

- má za to, že strategie pro integraci přistěhovalců souvisejí s evropskou přistěhovačskou politikou, která, má-li být účinná, bude muset být však také doprovázena odpovídající podporou rozvoje v zemích původu přistěhovalců a v tranzitních zemích;
- zdůrazňuje, že politiky pro integraci přistěhovalců musí zahrnovat úplné přijetí sdílených hodnot, na kterých je založena evropská kultura, jako je respektování lidských práv a rozmanitosti, potírání diskriminace, podpora tolerance a rovnosti šancí;
- zdůrazňuje potřebu holistického přístupu, který by zohledňoval nejen hospodářské a sociální aspekty integrace, ale též otázky týkající se historické, kulturní a náboženské rozmanitosti, občanství, politických práv a účasti legálních přistěhovalců na veřejném životě, a domnívá se, že pro to, aby bylo dosaženo výsledků, je zapotřebí zaujmout společný přístup a zapojit všechny zúčastněné subjekty na místní, regionální, celostátní i evropské úrovni;
- doporučuje, aby byla v zájmu úspěšné integrace přistěhovalců zavedena víceúrovňová správa, která je v souladu se zásadou subsidiarity, jež řídí spolupráci mezi Evropskou unií, členskými státy a místními a regionálními samosprávami, a sdílí názor, který zazněl na ministerské konferenci o integraci konané ve dnech 3. a 4. listopadu 2008 ve Vichy, jenž se týká potřeby zapojit místní a regionální samosprávy do vypracovávání, provádění a vyhodnocování integračních politik a stěžejní úlohy, kterou tyto samosprávy hrají v integraci přistěhovalců do hostitelské společnosti;
- konstatuje, že role místních a regionálních samospráv je pro provádění integračních politik vzhledem k jejich někdy výlučným pravomocem zcela zásadní. Tato zodpovědnost přináší pro tyto regiony a města značné výdaje, protože náklady na integraci jsou hrazeny z jejich rozpočtu, a požaduje, aby byly navýšeny finanční prostředky Evropského fondu pro integraci a aby byly více podporovány činnosti na místní a regionální úrovni zaměřené na integraci;
- požaduje, aby se mohl plně zapojit do Evropského fóra pro integraci, jež má být uspořádáno v roce 2009, a také do všech ostatních akcí tohoto typu pořádaných v rámci evropské spolupráce a navrhuje zřídit „cenu za integraci“ státních příslušníků třetích zemí.

Zpravodaj: pan Dimitrios Kalogeropoulos (EL/ELS), starosta Egalea (Athény)

Odkaz

Pracovní dokument útvarů Evropské komise k tématu „Posílení činnosti a nástrojů na řešení výzev integrace“ – Zpráva předložená na ministerské konferenci o integraci v roce 2008

SEK(2008) 2626

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. se domnívá, že pracovní dokument útvarů Evropské komise k tématu „Posílení činnosti a nástrojů na řešení výzev integrace“ odpovídá závěrům, jež v červnu 2007 přijala Rada ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci v souvislosti s posílením integračních politik Evropské unie;

2. je toho názoru, že za poslední desetiletí se fenomén migrace rozšířil a je naléhavě nutné zavést účinné politiky podporující sociální, hospodářskou a kulturní integraci přistěhovalců ze třetích zemí s legálním pobytem;

3. upozorňuje, že zvýšení počtu přistěhovalců bylo provázeno rozšířením a rozrůzněním typologie přistěhovalců, struktury migračních toků a vazby mezi hostitelskou zemí/zemí původu;

4. připomíná, že integrace přistěhovalců spadá především do pravomoci členských států, na vnitrostátní či regionální úrovni, kde jsou oprávněny provádět politiky v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, bydlení a trhu práce. Lisabonská smlouva počítá s posílením role Evropské unie v oblasti přistěhovalecké a integrační politiky státních příslušníků třetích zemí, ale neusiluje o harmonizaci legislativních a regulačních ustanovení členských států;

5. podotýká, že v posledních letech mnohé členské státy vyvinuly značné úsilí, aby prohloubily národní politiky na podporu integrace přistěhovalců (to se týká jak nově příchozích, tak i přistěhovalců první a druhé generace). Politiky, které byly dosud prováděny, však v mnoha členských státech nepřinesly požadované výsledky, neboť stále přetrvávají určité překážky, jež sociální integraci přistěhovalců brání, jako nezaměstnanost, nízká úroveň vzdělání a/či kvalifikace, nedostatečná ochota a nedostatek spolupráce mezi zúčastněnými subjekty;

6. domnívá se, že vzhledem k hospodářskému a demografickému vývoji je zapotřebí vypracovat společnou

evropskou strategii pro vyvážené řízení migračních toků, podporu integrace a boj proti nelegálnímu přistěhovalectví a obchodování s lidmi;

7. zdůrazňuje, že je zapotřebí rozvinout ucelenou evropskou přistěhovaleckou politiku a vítá tedy přijetí Evropského paktu o přistěhovalectví a azylu dne 15. října 2008;

8. má za to, že strategie pro integraci přistěhovalců souvisí s evropskou přistěhovaleckou politikou, která, má-li být účinná, bude muset být však také doprovázena odpovídající podporou rozvoje v zemích původu přistěhovalců a v tranzitních zemích; tato podpora by se měla týkat zejména oblastí základní školní docházky, zdravotnictví a hospodářské infrastruktury;

Hlavní zásady

9. domnívá se, že integraci je třeba vnímat jako výsledek procesu, který státním příslušníkům třetích zemí pobývajícím legálně na území jednoho členského státu umožňuje, aby se nezávisle na jakýchkoli vnějších zásadách rozvíjeli a zastávali společenské postavení srovnatelné s postavením příslušníků země, v níž žijí, i s postavením ostatních evropských občanů;

10. podotýká, že integrace je obousměrný proces, který vyžaduje vzájemnou angažovanost a obnáší práva a povinnosti jak pro hostitelskou společnost, tak pro přistěhovalce. To předpokládá ochotu přistěhovalců nést zodpovědnost za svou integraci do hostitelské společnosti (tím, že se naučí jazyk a akceptují právní a hodnotový řád hostitelské společnosti), ale též ochotu hostitelské společnosti přistěhovalce přijmout a integrovat je mezi sebe;

11. zdůrazňuje, že politiky pro integraci přistěhovalců musí zahrnovat úplné přijetí sdílených hodnot, na kterých je založena evropská kultura, jako je respektování lidských práv a rozmanitosti, potírání diskriminace, podpora tolerance a rovnosti šancí. Kromě toho musí odpovídat základním politikám EU v oblasti soudržnosti, zaměstnanosti, rozvoje, vnějších vztahů, ale také svobody, bezpečnosti a práva;

12. domnívá se, že uplatňování zásady rovného zacházení má rozhodující vliv na kvalitu demokratických režimů. To, že všichni lidé mají stejnou cenu, a proto s nimi musí být zacházeno stejně, je neoddelitelnou součástí kultury EU;

Způsoby realizace

13. domnívá se, že integrace přistěhovalců musí být pro Evropskou unii do budoucna naprostou prioritou;

14. zdůrazňuje potřebu holistického přístupu, který by zohledňoval nejen hospodářské a sociální aspekty integrace, ale též otázky týkající se historické, kulturní a náboženské rozmanitosti, občanství, politických práv a účasti legálních přistěhovalců na veřejném životě;

15. doporučuje, aby byla v zájmu úspěšné integrace přistěhovalců zavedena víceúrovňová správa. V tom případě bude zapotřebí zajistit soulad se zásadou subsidiarity, jež řídí spolupráci mezi Evropskou unií, členskými státy a místními a regionálními samosprávami;

16. domnívá se, že pro to, aby bylo dosaženo výsledků, je zapotřebí zaujmout společný přístup a zapojit všechny zúčastněné subjekty na místní, regionální, celostátní i evropské úrovni. Je nezbytné také zapojit příslušné instituce Evropské unie, národní, regionální a místní samosprávy, nevládní organizace, sociální partnery a představitele občanské společnosti, včetně samotných přistěhovalců (ať se jedná o nově příchozí přistěhovalce či přistěhovalce usídlené již po jednu či dvě generace), a rovněž všechny subjekty, jež účinně působí v oblasti sportu, kultury a sociální soudržnosti;

17. je zastáncem podpory opatření, jež mají přistěhovalcům usnadnit přístup na pracovní trh a ke získání odborné kvalifikace. Získání práce je pro přistěhovalce základním prvkem procesu, jež vede k plné integraci do hostitelské společnosti;

18. zdůrazňuje roli, již z hlediska integrace hraje vzdělávání, a zejména studium úředního jazyka či jazyků hostitelské země;

19. podporuje výuku mateřských jazyků, neboť usnadňuje jak učení se úřednímu jazyku či jazykům hostitelských zemí, tak získávání znalostí v jiných předmětech;

20. je zastáncem podpory opatření a činností, jejichž cílem je učinit z procesu vzdělávání kulturní most mezi společností a státními příslušníky třetích zemí;

21. domnívá se, že vzdělávání dětí přistěhovalců musí být prioritou, a schvaluje podporu rozmanitosti v národních systémech vzdělávání;

22. má za to, že zcela zvláštní pozornost bude zapotřebí věnovat přistěhovaleckým dětem a předávání kulturních modelů, ale také proto, že právě ony jsou nejvíce vystaveny jevům, jako jsou vyloučení, násilí a diskriminace;

23. domnívá se, že mezikulturní dialog je z hlediska integrace nesmírně důležitým tématem a že místní a regionální samosprávy plní zásadní úlohu v podpoře tohoto dialogu a tedy v boji proti rasismu a xenofobii;

24. domnívá se, že role sdělovacích prostředků je zcela zásadní pro zvýšení zájmu veřejnosti o to, jakou úlohu přistěhovalectví hraje, a pro omezení jevů, jako jsou marginalizace, rasismus a xenofobie;

25. podotýká, že podpora rovných příležitostí pro přistěhovalce v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnání představuje dobrý způsob, jak zamezit jejich sociálnímu vyloučení. Reálná šance získat rovnoprávné postavení v hostitelské společnosti je nejlepším způsobem, jak se vyhnout riziku násilí v okrajových skupinách obyvatelstva;

26. domnívá se, že je nezbytné posoudit integrační politiky, a za tímto účelem je podle Výboru důležité třeba vytvořit společné evropské ukazatele a modely pro integraci;

27. má za to, že je mimořádně důležité zřídit Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí, a domnívá se, že tato skutečnost přispěje rozhodujícím způsobem k vypracování integračních politik;

Přínos místních a regionálních samospráv

28. konstatuje, že role místních a regionálních samospráv je pro provádění integračních politik vzhledem k jejich někdy výlučným pravomocem zcela zásadní. Rovněž připomíná, že místní a regionální samosprávy často působí jako poskytovatelé služeb a partneři pro ostatní úrovně správy a především zájmová společenství. Tato zodpovědnost přináší pro tyto regiony a města značné výdaje, protože náklady na integraci jsou hrazeny z jejich rozpočtu;

29. připomíná, že některé evropské regiony hrají zásadní úlohu v integraci nezletilých migrantů bez doprovodu na jejich území. Za tyto nezletilé přebírají příslušné regionální orgány zodpovědnost, což pro mnoho z nich představuje dodatečné náklady, neboť musejí zajistit účinnou integraci těchto nezletilých, jejich výživu, vzdělání a vše potřebné pro jejich blaho až do doby jejich zletilosti. Proto žádá regionální, vnitrostátní a evropské orgány, aby přijaly svou zodpovědnost v řízení tohoto fenoménu a při rozdělování příslušné finanční zátěže;

30. zdůrazňuje také, že místní a regionální samosprávy musí mít možnost se aktivně zapojit do rozvoje integračních strategií a od samého počátku se podílet jak na jejich koncipování, tak i na celém jejich provádění;

31. sdílí názor, který zazněl na ministerské konferenci o integraci konané ve dnech 3. a 4. listopadu 2008 ve Vichy, jenž se týká potřeby zapojit místní a regionální samosprávy do vypracovávání, provádění a vyhodnocování integračních politik a stěžejní úlohy, kterou tyto samosprávy hrají v integraci přistěhovalců do hostitelské společnosti;

32. upozorňuje na to, že místní a regionální samosprávy hrají důležitou úlohu při využívání evropských zkušeností tím, že si vyměňují osvědčené postupy a šíří výsledky, jichž bylo dosaženo zejména díky jejich účasti na provádění programů Společenství (např. CLIP, ERLAI, ROUTES, City2City, INTI-EUROCITIES) a na fungování nadnárodních regionálních sítí;

33. domnívá se, že místní a regionální samosprávy zásadně přispívají k vytváření podmínek, jež jsou nezbytné k tomu, aby státní příslušníci třetích zemí měli přístup k informacím a ke službám v oblasti zaměstnání, vzdělání, zdravotní péče, bydlení, kultury, stejně jako k dalším veřejným statkům, a aby tak měli možnost si vytvořit pevnou vazbu na společnost hostitelské země;

34. podotýká, že místní a regionální samosprávy kladou mimořádný důraz na spolupráci, komunikaci a výměnu informací s občany, organizacemi přistěhovalců a nevládními organizacemi. Zásadně tak přispívají k vytváření atmosféry důvěry, zajištění soudržnosti hostitelských společností, a tím pádem k uznání přistěhovalectví jakožto faktoru rozvoje a pokroku;

Plnění cílů

35. podporuje iniciativy, jež Evropská unie od roku 1999 zahájila a které mají za cíl splnit rozhodnutí přijatá na zasedání Evropské rady v Tampere týkající se formulace návrhů a provádění účinných politik pro integraci přistěhovalců ze třetích zemí;

36. vítá, že Evropská komise zřídila internetovou stránku věnovanou integraci, což usnadní přístup k informacím a jejich výměnu;

37. navrhuje, aby členské státy a Evropská komise přijaly iniciativy na podporu využívání možností, jež nabízejí nové technologie (e-demokracie, e-správa, e-sloužby atd.), s cílem umožnit občanům a přistěhovalcům snadněji vyjadřovat své názory a předkládat návrhy k politikám a opatřením prováděným v rámci integrace;

38. zdůrazňuje, že je nezbytné spojit síly a podporovat spolupráci a dialog mezi zúčastněnými subjekty prostřednictvím integrace na místní, regionální, celostátní a evropské úrovni;

39. navrhuje podporovat srovnávací hodnocení výsledků integračních strategií na regionální a místní úrovni a zhodnotit zkušenosti a osvědčené postupy v oblasti integrace na regionální a místní úrovni, které byly úspěšné a mohou posloužit jako příklad pro ostatní regiony;

40. považuje za nezbytné podporovat činnosti a opatření, jež mají za cíl vytvořit stabilní prostředí a položit základy důvěry mezi přistěhovalci a hostitelskou společností;

41. považuje za zásadní, aby při vytváření a provádění účinných a vhodných integračních politik bylo přihlédnuto k oblasti vzdělání, bydlení a zdravotnictví;

42. domnívá se, že bude zapotřebí, aby Evropská unie začala zemím původu přistěhovalců poskytovat skutečnou pomoc, která bude odlišená v závislosti na potřebách;

43. má za to, že je zapotřebí vyhodnotit a případně nově zformulovat stávající programy v oblasti přípravy a poskytování odborné přípravy, vzdělávání a školení státních příslušníků třetích zemí, zvláště v případě profesí, v nichž výuka probíhá v praxi;

44. doporučuje pomoci stávajícím strukturám členských států EU při uznávání kvalifikací a praxe přistěhovalců;

45. je toho názoru, že ve členských státech musí být vytvořeny vhodné podmínky pro uznávání a certifikaci kvalifikace a vzdělání přistěhovalců získaného v zemi původu, jakož i pro jeho platnost, aby měli větší možnost přístupu k dalšímu studiu a práci, a podpořit tím to, že se budou moci uživit, kromě toho, že bude navýšen lidský kapitál přijímající země;

46. vyzývá Evropskou komisi, aby podporovala výměnu osvědčených postupů mezi regionálními a místními samosprávami, neboť tyto postupy přispívají rozhodujícím způsobem k harmonické a účinné integraci;

47. požaduje, aby byly navýšeny finanční prostředky Evropského fondu pro integraci a aby byly více podporovány činnosti na místní a regionální úrovni zaměřené na integraci;

48. vyzývá Komisi, aby podporovala partnerství mezi evropskými místními a regionálními samosprávami a obdobnými orgány ze zemí původu přistěhovalců;

49. vyzývá Komisi a členské státy, aby prozkoumaly možnost vytvořit na regionální a místní úrovni stejné kontaktní body pro integraci, jako jsou ty, jež existují na celostátní úrovni, nebo státní kontaktní body nahradit místními či regionálními;

50. rád by se prostřednictvím prezentace osvědčených postupů místních a regionálních samospráv podílel na přípravě příručky Evropské komise o integraci;

51. požaduje, aby se mohl plně zapojit do Evropského fóra pro integraci, jež má být uspořádáno v roce 2009, a také do

všech ostatních akcí tohoto typu pořádaných v rámci evropské spolupráce;

52. navrhuje zřídit „cenu za integraci“ státních příslušníků třetích zemí, například v rámci regionálních ocenění udělovaných Výborem regionů, která bude udělována přistěhovalcům či/a subjektům, jež se podílejí na procesu jejich integrace (místní či regionální samosprávy, podniky, organizace, odbory, nadace, soukromé osoby, úředníci atd.).

V Bruselu dne 12. února 2009.

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE